

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Spauda ir informacija

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 88/07

2007 m. gruodžio 11 d.

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-438/05

The International Transport Workers' Federation & The Finnish Seamen's Union prieš Viking Line ABP & Oü Viking Line Eesti

KOLEKTYVINĖS PRIEMONĖS, KURIOMIS UŽSIENIO ĮMONĖ VERČIAMA SUDARYTI KOLEKTYVINĘ SUTARTĮ SU PROFESINE SĄJUNGA, KURI GALI JĄ ATGRASYTI NUO PASINAUDOJIMO SAVO ĮSISTEIGIMO LAISVE, RIBOJA ŠIĄ LAISVĘ

*Šie apribojimai gali būti pateisinti darbuotojų apsauga su sąlyga, kad įrodyta, jog jie gali
užtikrinti teisėto tikslo įgyvendinimą ir neviršija to, kas būtina šiam tikslui pasiekti*

International Transport Workers' Federation (ITF) yra tarptautinė federacija, kuri vienija 600 transporto sektoriaus darbuotojų profesinių sąjungų iš 140 valstybių ir kurios buveinė yra Londone. Vienas iš pagrindinių jos įgyvendinamų politinių tikslų yra kampanija, skirta kovai su patogios šalies vėliavų praktika. Siekiant pagerinti laivų įgulų darbo sąlygas, teisę sudaryti kolektyvines sutartis, nežiūrint vėliavos, su kuria įregistruotas minėtas laivas, turi tik profesinės sąjungos, įsteigtos valstybėje, kurioje yra faktinis laivo savininkas.

Suomijos bendrovės *Viking Line* nuosavybei priklauso laivas *Rosella*, su Suomijos vėliava plaukiojantis maršrutu Talinas–Helsinkis. Jo įgulos nariai priklauso *Finnish Seamen's Union* (FSU) profesinei sąjungai, priklausančiai ITF.

Viking Line 2003 m. spalio mėn. pranešė FSU apie savo ketinimą pakeisti *Rosella*, kurio eksploatacija buvo nuostolinga, vėliavą, perregistruodama ją Estijoje, kur turėjo dukterinę įmonę, kad galėtų įdarbinti Estijos įgulą, kuriai mokami darbo užmokesčiai būtų mažesni nei mokami Suomijos įguloms, ir taip galėti konkuruoti su kitais tuo pačiu maršrutu plaukiojančiais keltais. 2003 m. lapkričio mėn., gavusi FSU prašymą, ITF savo nariams nusiuntė aplinkraštį, kuriame jiems nurodė susilaikyti nuo derybų su *Viking Line*, priešingu atveju jiems grėsė sankcijos. Tai Estijos profesinėms sąjungoms užkirto kelią pradėti derybas su *Viking Line*.

Tuo pačiu metu FSU iškėlė sąlygą, kad būtų atnaujinta sutartis dėl darbuotojų ir paskelbė apie ketinimus rengti streiką, reikalaudama, pirma, padidinti *Rosella* įgulos narių skaičių ir, antra, sudaryti kolektyvinę sutartį, kurioje būtų numatyta, kad pakeitus vėliavą *Viking Line* toliau laikysis Suomijos darbo teisės ir neatleis savo įgulos.

2004 m. rugpjūčio mėn., jau po to, kai Estija įstojo į Europos Sąjungą, *Viking Line*, apsisprendusi įregistruoti nuostolingą laivą su Estijos vėliava, kreipėsi į Jungtinės Karalystės, kurioje buvo ITF buveinė, teismus. *Viking Line* prašė, kad būtų nurodyta atšaukti ITF aplinkraštį, o FSU įpareigota nedaryti kliūčių įsisteigimo teisei atsižvelgiant į *Rosella* vėliavos pakeitimą.

Court of Appeal, kuriam FSU ir ITF pateikė apeliacinį skundą, pateikė Europos Bendrijų Teisingumo Teismui keletą prejudicinių klausimų dėl Sutarties taisyklių, susijusių su įsisteigimo laisve, taikymu ir dėl to, ar FSU ir ITF priemonės yra nepateisinamas laisvo judėjimo apribojimas.

Visų pirma Teisingumo Teismas mano, kad Sutarties taisyklės dėl įsisteigimo laisvės taikomos profesinės sąjungos arba profesinių sąjungų asociacijos kolektyvinei priemonei tam tikros įmonės atžvilgiu, šią įmonę verčiančiai sudaryti kolektyvinę sutartį, kurios turinys gali ją atgrasyti nuo pasinaudojimo šia laisve.

Teisingumo Teismas pripažįsta, kad sutarties, siekiančios kolektyviniu būdu reglamentuoti atlyginamą darbą, kontekste **nuostatos dėl įsisteigimo laisvės privačiai įmonei suteikia teisių, kuriomis galima remtis prieš profesinę sąjungą arba profesinių sąjungų asociaciją, įgyvendinančią dėl asociacijų laisvės turimas autonomines galias derėtis su darbdaviais ar profesinėmis organizacijomis dėl darbo sąlygų ar darbuotojų darbo užmokesčio.**

Teisingumo Teismas primena, kad laivų registracijai keliamos sąlygos neturi kelti kliūčių įsisteigimo laisvei. Viena vertus, dėl tokios kolektyvinės priemonės, kokią yra numaćiusi FSU, *Viking Line* naudojimasis savo laisvo įsisteigimo teise tampa mažiau patrauklus ar net visai beprasmis, nes ši priemonė jai ir jos dukterinei Estijos įmonei trukdo priimančiojoje valstybėje narė pasinaudoti tokiomis pačiomis teisėmis kaip ir šioje valstybėje įsisteigę kiti ūkio subjektai. Kita vertus, kolektyvinė priemonė, kurios imtasi siekiant įgyvendinti ITF politiką, skirtą kovai su patogios šalies vėliavų praktika, kuria iš esmės siekiama užkirsti kelią laivo savininkams įregistruoti savo laivus kitoje valstybėje narėje nei ta, kurios piliečiai yra tikrieji šių laivų savininkai, turi būti laikoma bent jau kaip galinti apriboti *Viking Line* savo laisvo įsisteigimo teisės įgyvendinimą.

Iš to matyti, kad tokios priemonės yra įsisteigimo laisvės apribojimai.

Šie apribojimai leistini tik jeigu jais siekiama teisėto tikslo, kaip antai – darbuotojų apsaugos. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės patikrinti, ar FSU ir ITF tikslai, kurių jos siekia kolektyvine priemone, susiję su darbuotojų apsauga.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nurodo, jog, kalbant apie FSU kolektyvinę priemonę, nors iš pirmo žvilgsnio ši priemonė, kuria siekiama apsaugoti profesinės sąjungos narių darbo vietas ir sąlygas, kurias gali paveikti *Rosella* vėliavos keitimas, galėtų būti protingai laikoma patenkančia tarp darbuotojų apsaugos tikslų, vis dėlto toks vertinimas negaliojotų tuo atveju, jei būtų nustatyta, kad aptariamoms darbo vietoms ar sąlygoms nekilo pavojus ar rimta grėsmė.

Tuo atveju, jei paaiškėtų, kad aptariamoms darbo vietoms ar sąlygoms tikrai iškilo pavojus ar rimta grėsmė, taip pat dar reikėtų patikrinti, ar šios profesinės sąjungos kolektyvinė priemonė yra tinkama užtikrinti, kad siekiamas tikslas bus įgyvendintas, ir ji neviršija to, kas yra būtina ši tikslą pasiekti.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas primena, kad yra nusistovėję, jog kolektyvinės priemonės, kaip ir kolektyvinės derybos ir kolektyvinės sutartys, ypatingomis tam tikros bylos aplinkybėmis gali būti vienas iš pagrindinių būdų profesinėms sąjungoms ginti savo narių interesus. Kalbant apie

tai, ar pagrindinėje byloje aptariama kolektyvinė priemonė neviršija to, kas yra būtina siekiamam tikslui įgyvendinti, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, be kita ko, turi išnagrinėti, pirma, ar taikant nacionalinės teisės aktus ir šiai priemonei taikytiną sutarčių teisę FSU neturėjo kitų, įsisteigimo laisvę mažiau ribojančių būdų su *Viking Line* pradėtoms kolektyvinėms deryboms užbaigti, ir, antra, ar ši profesinė sąjunga buvo juos išnaudojusi prieš imdamasi tokios priemonės.

Kalbant apie kolektyvines priemones, skirtas įgyvendinti ITF politiką, Teisingumo Teismas pažymi, kad tiek, kiek šia politika užkertamas kelias laivo savininkams įregistruoti savo laivus kitoje valstybėje narėje nei ta, kurios piliečiai yra tikrieji šių laivų savininkai, dėl tokių priemonių atsirandantys įsisteigimo laisvės apribojimai negali būti objektyviai pateisinami. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad tokios politikos tikslas taip pat yra jūrininkų darbo sąlygų apsauga ir gerinimas.

Vis dėlto Teisingumo Teismas konstatuoja, kad, įgyvendindama savo politiką, skirtą kovai su patogios šalies vėliavų praktika, ITF privalo, kai to prašo vienas iš jos narių, pradėti solidarumo akciją tikrojo laivo, įregistruoto kitoje valstybėje nei ta, kurios pilietis yra savininkas, savininko atžvilgiu, nepaisant to, ar pastarojo įsisteigimo laisvės įgyvendinimas gali turėti žalingų pasekmių jo samdomų darbuotojų darbo vietoms arba sąlygoms. Todėl politika, kurios esmė sudaro teisės rengti kolektyvines derybas priskyrimas valstybės, kurios pilietis yra tikrasis laivo savininkas, profesinėms sąjungoms, taip pat taikoma tada, kai šis laivas įregistruotas valstybėje, darbuotojams užtikrinančioje aukštesnio lygio socialinę apsaugą nei ta, kuria jie naudotųsi pirmojoje valstybėje.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Dokumentas prieinamas šiomis kalbomis: visos

Visas sprendimo tekstas yra Teisingumo Teismo interneto tinklalapyje

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=LT&Submit=rechercher&numaff=C-438/05>

Jį galima rasti paskelbimo dieną nuo 12 val. Vidurio Europos laiku.

Detalesnės informacijos teiraukitės Gitte Stadler

Tel. (00352) 4303 3127 Faks. (00352) 4303 3656.

Posėdžio, kuriame paskelbtas sprendimas, vaizdai prieinami EbS „Europe by Satellite“, šią paslaugą teikia Europos Komisijos Spaudos ir informacijos generalinis direktoratas,

L-2920 Luxembourg, Tel. (00352) 4301 35177, Faks. (00352) 4301 35249

arba B-1049 Bruxelles, Tel. (0032) 2 29 64106, Faks. (0032) 2 29 65956